

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy: Základní škola a Mateřská škola
Studená, okres Jindřichův Hradec

Autor: Mgr. Jaroslava Všohájková

Název: VY_52_INOVACE_1E222Ch_Výroba mýdla

Téma: Výroba mýdla

Číslo projektu: CZ. 1.07/1.4.00/21.3136

Anotace:

- laboratorní práce z organické chemie
- žáci jsou vedeni k praktickým činnostem
- při práci ve skupině se zdokonalují ve schopnosti rozdělit si efektivně jednotlivé činnosti
- jsou vedeni k důkladnému pozorování probíhajících jevů a schopnosti je přesně popsat
- dokáží vyhodnotit vlastní pozorování, dát je do souvislostí s předchozími zkušenostmi a vyvodit závěry

Laboratorní práce

Úkol: Výroba mýdla

Pomůcky:

kádinka, porcelánová miska, zkumavka, lakmusový papírek, váhy, navažovací lodička, odměrný válec, laboratorní lžička, kahan, trojnožka, síťka, zápalky

Chemikálie:

tuk, ethanol, hydroxid sodný, voda, chlorid sodný

Pracovní postup:

- a) Do kádinky připravte směs těchto surovin: 4g tuku
10cm³ ethanolu
5cm³ vody
3g hydroxidu sodného
- b) Kádinku s reakční směsí přikryjte porcelánovou miskou se studenou vodou, uveďte k varu a 7 minut vařte klokotem.
- c) Malé množství hotové směsi odeberte do zkumavky s vodou a protřepejte. Co pozorujete?
- d) Indikátorem zjistěte pH roztoku (pouze kyselost či zásaditost).
- e) Ke zbytku směsi v kádince přidejte 10g chloridu sodného, promíchejte a nechte několik minut v klidu. Jak působí chlorid sodný ve směsi?
- f) Vyzkoušejte mycí a prací účinky vyrobeného mýdla.

Pozorování a závěry:

Zapište pozorované změny včetně reakčního schématu.

Řešení:

- c) Tvoří se bohatá pěna.
- d) Vzniklý produkt má zásaditou reakci.
- e) Chlorid sodný je ve směsi více rozpustný než vzniklé mýdlo. Mýdlo se proto postupně vyloučí z roztoku a můžeme ho sebrat z hladiny.
- f) Vzniklé mýdlo výborně myje i odstraňuje skvrny při praní.

Reakce probíhající při výrobě mýdla:

